

Broj: 01- 1514/2

28. jun 2019. godine

VLADA CRNE GORE

Povodom Predloga zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti, koji je Skupštini Crne Gore podnijela grupa poslanika (Andrija Mandić, Nebojša Medojević, Milan Knežević, prof. dr Branko Radulović i Milutin Đukanović), a Skupština dostavila Vladi radi davanja mišljenja u smislu člana 135 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarstvo nauke daje sljedeće

MIŠLJENJE

Grupa poslanika Skupštine Crne Gore dostavila je Skupštini Predlog zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti, na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i čl. 130 i 131 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Predlogom ovog zakona, navedeno je da se u Zakonu o inovativnoj djelatnosti („Službeni list CG“, broj 42/16) u čl. 5 stav 1 poslije riječi: „obavljaju“, dodaju riječi: „Institut za razvoj Crne Gore (u daljem tekstu: Institut)“; u čl. 15 poslije riječi: „obavlja“ dodaju se riječi: „Institut i“; u poglavlju: „III. INOVATIVNE ORGANIZACIJE“ poslije naziva potpoglavlja „2. Vrsta inovativnih organizacija“ dodaje se novi član: 19a Institut“, kojim će država osnovati Institut za razvoj Crne Gore, kao inovativnu organizaciju, sa ciljem značajnog doprinosa sistemskom, pametnom, dinamičnom, dugoročnom i održivom razvoju Crne Gore.

Dalje je u ovoj odredbi navedeno da je Institut pravno lice osnovano u cilju ostvarivanja javnog interesa i ne upisuje se u Registar; da bi izrađivao strateška dokumenta, studije, analize i ekspertize za razvoj Crne Gore; aktivno učestvovao u unapređenju postojećih i transferu savremenih tehnologija, stvaranju novih proizvoda i radnih mjesta; značajno doprinosio unapređenju izvrsnosti u nauci, relevantnosti u ekonomiji, konkurentnosti privrede; jačao instrumente povezanosti i saradnju u sistemu inovacija unutar Crne Gore i sa međunarodnim inovativnim organizacijama; svojim radom proizvodio racionalnu valorizaciju resursa, ekološku održivost, ekonomsku efikasnost, tehnološki napredak, socijalnu i teritorijalnu koheziju; da se Statutom, na koji saglasnost daje Vlada, bliže uredi organizacija, organi upravljanja i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti Instituta; da Institut podnosi godišnji izvještaj o radu Vladi i Skupštini, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu i da se ovaj izvještaj objavljuje na internet stranici Instituta.

Pored toga, predlogom ovog zakona navedeno je da se poslije člana 30 dodaje novi član 30a kojim se predlaže da se propisi za sprovođenje ovog zakona donesu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i da je Vlada dužna da u ovom roku obezbijedi uslove za početak rada Instituta.

U obrazloženju razloga za donošenje ovog zakona, grupa poslanika je navela da je osnivanje Instituta od najvećeg interesa za Crnu Goru. Na taj način bi se animirala i objedinila sva pamet Crne Gore, usmjerila i podržala kreativna energija, sve u cilju dugoročne održive valorizacije resursa, stvaranja konkurentne privrede i industrije, unapređenje postojećih i uvođenje savremenih tehnologija, proizvoda sa visokom dodatom vrijednošću, novih radnih mjesta.

Dalje navode da državni instituti razvoja, bez obzira na uređenje države, poznati su svuda u svijetu, bilo u sklopu akademske zajednice, ili kao autonomne institucije, kao i da svojim inovativnim radom, daju odgovore na mnoga pitanja kako dalje.

Pored toga, navode da projekti koji se usvajaju i realizuju ne sadrže potreban nivo analitičnosti i rješenja, dovoljan nivo utemeljenog znanja, uglavnom nijesu u javnom interesu; da je cijena za takav nekvalitet ogromna, bilo da su u pitanju direktni troškovi izrade projekata ili oni još veći, troškovi njihove primjene; da se mnoge odluke donose bez projekata ili analiza nižeg reda; da Vlada mora da ima jasnu viziju razvoja i potkrijepi je kvalitetnom dokumentacijom, da to učini na način zasnovan na znanju; da u rukovođenju i radu Instituta učestvuju Vlada Crne Gore, Skupština Crne Gore, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, univerziteti, Privredna komora i mnogi dokazani stručnjaci; da je Vlada početkom 2018. godine dala negativno mišljenje na istu inicijativu Demokratskog fronta i da Vlada preispita svoj stav; da je za sprovođenje ovog Zakona potrebno godišnje izdvajanje iz budžeta Ministarstva nauke u iznosu od 500.000,00 €.

Ministarstvo nauke je mišljenja da se predlog grupe poslanika Skupštine Crne Gore za osnivanje Instituta za razvoj Crne Gore, ne prihvati iz sljedećih razloga:

- 1) U odnosu na predložene ciljeve i djelatnost Instituta za razvoj Crne Gore,** smatramo da postojeći institucionalni okvir u ovoj djelatnosti obuhvata ciljeve i djelatnost predloženog Instituta.

Predloženi ciljevi i djelatnost Instituta za razvoj Crne Gore, obuhvaćeni su u već osnovanom Naučno-tehnološkom parku (NTP) Crne Gore sa sjedištem u Podgorici. Ugovor o osnivanju NTP Crne Gore usvojen je na sjednici Vlade 17. januara 2019. godine. Osnivači NTP su Vlada i Univerzitet Crne Gore. Objekat NTP se nalazi u kampusu Univerziteta Crne Gore i trenutno je u fazi grubih građevinskih radova. Realizovan je tender za Projekat adaptacije i izabran izvođač. Potpisan je Ugovor sa kompanijom ING Invest iz Danilovgrada, 10. aprila 2019. godine, o izradi projektne dokumentacije zgrade NTP, koji je uspješno realizovan. NTP će svojim uslugama i sadržajima biti orijentisan podršci implementacije Strategije pametne specijalizacije (S3) 2019-2024.

Takođe, prvi impulsni centar u okviru NTP, Tehnopolis u Nikšiću uspješno ostvaruje svoju misiju sa 28 stanara od kojih su 6 u inkubaciji, 3 komercijalna stanara, 1 u predinkubaciji i 18 u virtuelnoj inkubaciji. U Tehnopolisu je otvoren CODE Hub – prvi coworking prostor u Nikšiću koji pruža mogućnost za pokretanje biznisa i stvaranje novih radnih mjesta.

Srodni ciljevi su sadržani i u ciljevima velike regionalne istraživačke infrastrukture, Međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope (SEEIIST) – „Hadronska kancer terapija i istraživanje u oblasti biomedicine pomoću protona i težih jona“, čijem je uspostavljanju Vlada posvećena i na kojem Ministarstvo nauke intenzivno radi. Cilj ovog Instituta bi bio unapređenje saradnje u oblastima nauke, tehnologije i privrede, ali i obezbjeđivanje platformi za razvoj obučavanja mladih naučnika i inženjera, zasnovanih na znanju i tehnološkom transferu iz evropskih laboratorija, poput CERN-a i drugih. Djelatnost ovog Međunarodnog instituta treba da doprinese ekonomskom razvoju u zemljama regiona Jugoistočne Evrope, povećanju životnog standarda, stvaranju privlačnih radnih mjesta, posebno za mlade ljude, ali i sprječavanju „odliva talenata“.

2) Kada je riječ o doprinosu unapređenju izvrsnosti u nauci, Ministarstvo nauke je u septembru 2018. godine objavilo Konkurs za uspostavljanje centara izvrsnosti, u ukupnom iznosu od 1 milion eura za tri godine implementacije. Konkursom je utvrđeno da Centar izvrsnosti može da ima sljedeći fokus:

- Kreiranje ili značajno unapređenje proizvoda ili usluga za precizno definisanu privrednu granu, koji mogu pomoći postojećim privrednim društvima u Crnoj Gori da poboljšaju svoju međunarodnu konkurentnost integracijom naprednih naučnih koncepata, tehnologija i inovacija u tradicionalne sektore privrede. Jedna od mogućnosti je i uspostavljanje novih inovativnih startup preduzeća s potencijalom brzog rasta.
- Kreiranje istraživačke baze za prioritetnu državnu ili lokalnu politiku koja bi javnom sektoru pružila znanje i konkretne servise potrebne u transformaciji društva (npr. digitalno društvo, energetske efikasne gradovi, ekološka Crna Gora isl.), i doprinijela kreiranju budućih tržišta za inovativne usluge i proizvode.
- Kreiranje naučnoistraživačke oblasti u Crnoj Gori, koja ima potencijal za izuzetne rezultate na globalnom planu što bi obezbijedilo konkurentnu prednost nacionalnoj ekonomiji, bolju poziciju crnogorske nauke na globalnoj sceni, ali i vodilo mogućnosti eksponencijskog rasta u nauci i inovacijama.

Postupak evaluacije prijave na ovaj Konkurs je u toku.

3) Na kraju, smatramo da se postojeći zakonski okvir treba unaprijediti i Ministarstvo nauke je počelo sa radom na tom zadatku. Međutim, dostavljeni prijedlog je sadržan, u drugoj formi, u institucionalnom okviru koji je već uspostavljen i ne treba ga u tom dijelu duplirati. Upućujemo poziv poslaničkoj grupi da pruži svoje dodatne prijedloge putem javne ankete "Kako unaprijediti zakonski okvir za aktivnosti istraživanja, inovacija, visokih tehnologija i usluga baziranih na znanju?" koja je otvorena do 21. jula 2019. godine, a koja se može naći na veb sajtu Ministarstva nauke.

Imajući u vidu naprijed navedeno, predlažemo da Vlada Crne Gore ne prihvati Prijedlog zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti, u obliku koji su podnijeli poslanici Skupštine Crne Gore (Andrija Mandić, Nebojša Medojević, Milan Knežević, prof. dr Branko Radulović i Milutin Đukanović), da usvoji Mišljenje koje je pripremila Ministarstvo nauke i dostavi ga Skupštini Crne Gore.

S poštovanjem,

dr Sanja Damjanović

Sanja Damjanović
MINISTARKA